

STILTE
NA DE
OORLOG

NYNKE KUIPERS

STILTE NA DE OORLOG

Vormgeving omslag en binnenwerk Collage, Grou
Druk- en bindwerk cpi Books, Leck, Duitsland

Dit boek is gebaseerd op wat er in het verleden gebeurd is. Om redenen van privacy van betrokkenen, zijn namen van personen en plaatsen gewijzigd. Hoewel de kern van deze vertelling op werkelijke gebeurtenissen berust, zijn bepaalde zaken aangepast of gefictionaliseerd voor dramatische doeleinden.

© Copyright 2024 Nynke Kuipers en Uitgeverij Van Oorschot, Amsterdam
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt,
door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Uitgeverij Van Oorschot
Amsterdam

INHOUD

7	Proloog
17	Naar Friesland
27	Oorlogsjaren
79	Goed en slecht
87	Donkere dagen
125	Kamp Sondel
133	De gelukkige familie
163	De goudhamster
173	Mijn verhaal
215	Twee sterren

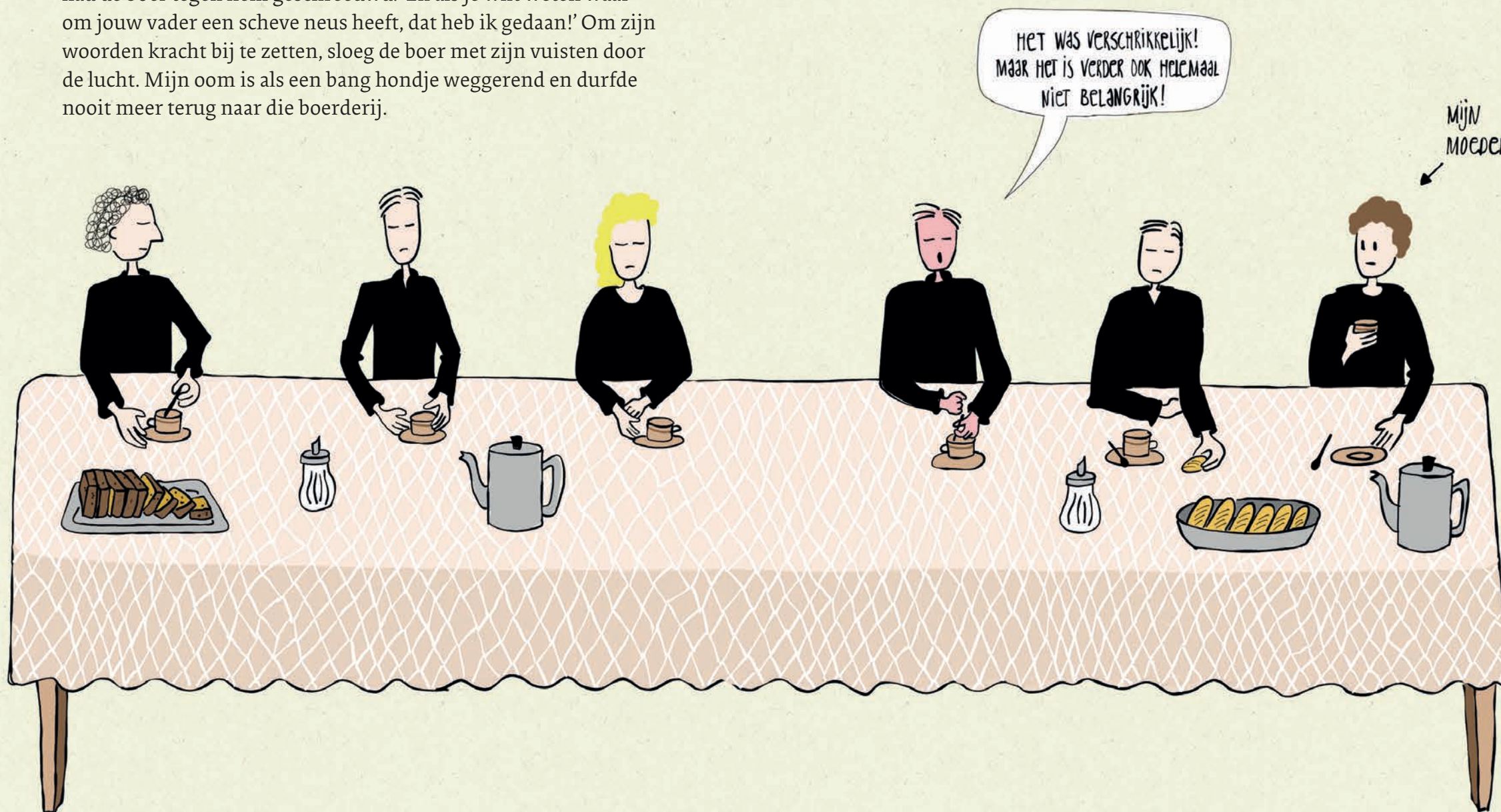
PROLOG

Mijn opa werd begraven in het dorp waar hij was geboren. Twintig jaar eerder hadden we daar mijn oma begraven. Toen liepen we zwijgend met haar kist drie rondjes om de kerk, een oud Fries gebruik om de duivel te misleiden. Nu liepen we maar één rondje. Ik vroeg me af waarom. Mijn opa was een reus van een vent geweest. Was zijn kist te zwaar? Of hoefden we de duivel niet meer te misleiden? Die zou mijn opa toch wel weten te vinden.

Hij liet zijn zes kinderen een geheim na. Het had met de oorlog te maken, dat was alles wat ze wisten. Tijdens de koffietafel na de begrafenis vertelde één van mijn ooms, die schapendokter was en voor zijn werk langs boerderijen reisde, dat hij een keer werd aangesproken door een boer. 'Jij lijkt sprekend op je vader!' had de boer tegen hem geschreeuwd. 'En als je wilt weten waarom jouw vader een scheve neus heeft, dat heb ik gedaan!' Om zijn woorden kracht bij te zetten, sloeg de boer met zijn vuisten door de lucht. Mijn oom is als een bang hondje weggerend en durfde nooit meer terug naar die boerderij.

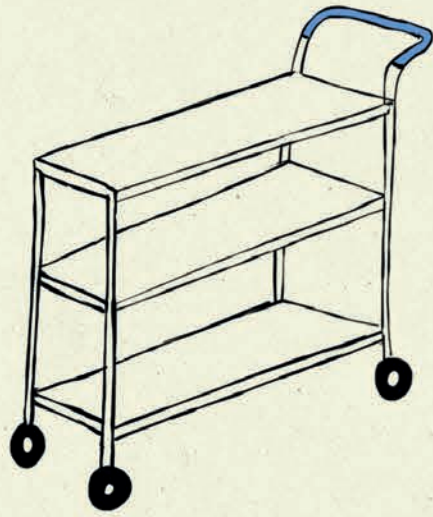
10

11

Mijn moeder had ooit navraag gedaan bij het Nationaal Archief in Den Haag. Daar hadden ze een dossier over mijn opa, maar we mochten het pas inzien na zijn overlijden. Mijn opa was ijzersterk. Op zijn tachtigste maakte hij nog hardlooprondjes door de Friese polders. Uiteindelijk is hij zesennegentig jaar geworden.

W e leverden onze tassen in, leegden onze zakken en werden naar een aparte kamer geleid. Op tafel stond een archiefdoos.

'Het is er maar één!' fluisterde mijn moeder opgelucht. Ze haalde drie mappen uit de doos en sloeg de eerste open. Er zaten allerlei losse papieren in: een proces-verbaal, getuigenissen, lidmaatschapskaarten, handgeschreven brieven, bonnen, buskaartjes... Was dit wat er over was van een leven? Uit een envelop gleed een pasfoto: mijn opa als jongeman keek mij aan, dwars door tijd en ruimte heen.